

Univerzitet u Nišu
Filozofski fakultet

JEZIK, KNJIŽEVNOST, IDENTITET

JEZIČKA ISTRAŽIVANJA

ZBORNİK RADOVA

Biljana Mišić Ilić

Vesna Lopičić

NIŠ, 2009.

**JEZIK, KNJIŽEVNOST, IDENTITET
JEZIČKA ISTRAŽIVANJA**

Prvo izdanje, 2009.

Izdavač:

FILOZOFSKI FAKULTET U NIŠU
Ćirila i Metodija 2

Za izdavača:

Prof. dr MOMČILO STOJKOVIĆ

Glavni i odgovorni urednik:

Dr VLADIMIR Ž. JOVANOVIĆ, docent

Urednik serije:

Prof. dr LJUBINKO MILOSAVLJEVIĆ

Uredništvo:

Prof. dr VESNA LOPIČIĆ
Prof. dr BILJANA MIŠIĆ ILIĆ
Prof. COLIN NICHOLSON
Mr DUŠAN STAMENKOVIĆ

Recenzenti:

Prof. dr DRAGANA MAŠOVIĆ
Prof. dr SAVKA BLAGOJEVIĆ

Lektori:

JANJA DIMITRIJEVIĆ (srpski)
MARTA DIMITRIJEVIĆ (engleski)

Kompjuterska priprema i grafički dizajn:
DARKO JOVANOVIĆ

ISBN 978-86-7379 -188-3
COBISS.SR-ID 172261132

Štampa: SVEN – NIŠ

Tiraž: 150 primeraka

Sva autorska prava zadržana. Zabranjeno je svako neovlašćeno umnožavanje,
fotokopiranje ili reprodukcija delova teksta.

SADRŽAJ

Vesna Lopičić i Biljana Mišić Ilić Istraživanja identiteta	7
---	---

JEZIK I IDENTITET

Miloš Kovačević Jezički kao osnov nacionalnog identiteta u novonastalim balkanskim državama	21
---	----

Marina Janjić i Ilijana Čutura „Granice našeg jezika su granice našeg sveta“ – na izabranim primerima srpske mitološke onomastike	29
---	----

Jordana Marković Jezik kao identifikacioni marker	42
--	----

Vladimir Ž. Jovanović Jezički identitet i globalizacija: slučaj neadekvatnog prevođenja na leksičko-morfološkom nivou	48
---	----

Jasmina Đorđević Prevod kao korak u rekonstrukciji identiteta	57
--	----

Ivana Lazić-Konjik i Mirjana Gočanin Identitet u jeziku	66
--	----

Ana Tomović The Construction of Euro-Identity, Powered by the Forces of Conceptual Integration	73
--	----

Elena Makarova The Role of English in Developing Global Integrity	83
--	----

Andelka Pejović Kulturni i istorijski identitet u ogledalu frazeologije	86
--	----

Milica Marjanović Frazeologizmi s leksemom <i>Vlah</i>	94
Violeta Stojičić Piščev literarni identitet – stilske kolokacije	103
Tatjana Ružin i Nenad Ivanović Jezik kao sredstvo preosmišljanja identiteta književnog dela (analiza leksike prvog srpskog prevoda <i>Knjige o džungli</i> iz 1924. godine)	109
Maja Belanov Identity and Interference Errors	123
Aleksandra Genovesi-Bogićević Jezici struke i <i>bias</i> , kultura poslovanja “drugog” u okviru kursa italijanskog jezika struke iz ekonomske oblasti	131
Dragana Nastanović i Jovanka Milošević Omladinski žargon	141
Vladan Jovanović O nekim kulturološkim aspektima lingvističkih istraživanja starih sentandrejskih nadgrobnih natpisa	153
Irena Cvetković-Tepfilović Dijalekatske crte u <i>Telemaku</i> (1814) Stefana Živkovića	159
Nataša Marković O osobenostima jezičkog izraza u kontekstu društvenog i ličnog identiteta u Vukadinu Stevana Sremca	174
JEZIČKA ISTRAŽIVANJA	
Nadežda Silaški <i>Valjak gazi punom parom</i> – metafora i metonimija u naslovima u sportskoj štampi	187
Aleksandra Erić Leksička dvosmislenost kao izvor humora u naslovima britanskih novina ..	199

Tatjana Vulić	
Jezik na televiziji	211
Tamara Vukomanović	
Vojni engleski jezik i srpski jezik - jezičko posuđivanje	219
Vladimir Široki	
Prevodni postupci pri prevođenju profesionalnih titula sa engleskog jezika na srpski	225
Natalija Brajković	
Problemi i poteškoće u procesu usvajanja ruske leksike	233
Biljana Stikić	
Počeci srednjoškolske nastave francuskog jezika u Srbiji	237
Sanja Vuletić	
Dobre i loše strane sprovođenja aktivnosti na engleskom jeziku u radu sa predškolskom decom	249
Branka Milenković	
Višestruki identitet pisanja	262
Ivana Ćirković-Miladinović	
Implications of Discourse Analysis in a Language Teaching Context ...	269
Tihomir Petrović	
Jezik školske lektire	280
Tanja Milićev i Nataša Milićević	
The Right Road Into Grammar	288
Neda Todorović	
Symmetry and Asymmetry Between a Matrix and a Subordinate Clause in English and Serbian	300
Ivana Aleksić	
Acquisition of the English Article System by Speakers of Serbian	312
Marija Ratančić	
The Subject in Serbian – the Role of Information Structure	322

Alina-Maria Zaharia	
Functions of Modal Verbs in European and British Legal Documents	328
Miloš D. Đurić	
Ka objedinjenom tumačenju identiteta složenica u diskursu elektrotehnike	336
Miloš D. Đurić i Marija Panić	
Identitet diskursnih konektiva u engleskom i francuskom diskursu elektrotehnike	344
Nikola Dobrić	
Corpus Linguistics – the Basic Form of Linguistic Analysis	359

УДК 811.163.41'371

Ивана Лазих-Коњик и Мирјана Гочанин

Институт за српски језик САНУ, Београд

ИДЕНТИТЕТ У ЈЕЗИКУ

Апстракт: У раду се, на основу језичког материјала забележеног у нашим релевантним дескриптивним речницима, као и у одговарајућим језичким корпусима, на примеру творбеног гнезда лексеме *идентитет* и на основу лексичко-семантичке анализе, представљају, са синхроног становишта, лексичко-семантичке карактеристике ове именице, те когнитивно-језичка представа о идентитету у српском језику.

Кључне речи: идентитет, лексичко значење, деривати, метафора, концептуализација, когнитивна семантика.

1.0. Намера нам је да у овом раду представимо лексему *идентитет* у српском језику с лексичко-семантичког аспекта, те да, на основу исказа са овом лексемом, прикупљених из релевантних језичких извора, анализирамо когнитивну (концептуалну) представу о идентитету у језичкој слици света говорника српског језика.

У последње време (особито у последњих десетак-петнаест година), у тзв. јавном језику, нарочито у национално-политичко-идеолошки обојеном дискурсу, употреба лексеме *идентитет* постала је веома честа, што је свакако у вези са актуелном друштвено-политичком ситуацијом, која је узроковала потребу да се пољуљана и угрожена државна, територијална, национална, етничка, културна, језичка и др. самобитност и интегралност непрестано и изнова доказује и брани.

Актуелна друштвена ситуација је, на тај начин, испровоцирала и утицала на дешавање многих промена у језику на различитим језичким нивоима, које су у више наврата бивале констатоване и описиване у лингвистичким истраживањима (в. нпр. Српски језик на крају века 1996); а исте те промене у језику, нарочито оне на лексичком нивоу, сада су релевантан показатељ историјских, културних и друштвених збивања и богат „материјал“, те потврда за различита истраживања – лингвистичка, когнитивна, етнологска, антрополошка, културолошка и др. – објективне и субјективне стварности, „слике света“ једног времена. Значење и употреба лексеме *идентитет*, у том смислу, може бити нарочито индикативна. Изворно значење појма, које се ослањало предоминантно на тзв. лични идентитет, у фреквентној језичкој употреби се постепено ширило на национални, етнички, па верски, језички, политички, културни и др., што је, с једне стране, резултирало ширењем семантичког потенцијала ове речи (мада у дескриптивним речницима српског језика то није забележено), тј. ширењем круга појава на које се појам идентитета односи, а с друге стране, прети да доведе (ако већ није) до „семантичког трошења“, које је подстакнуто не само честом употребом већ искривљивањем значења, мистификацијом (замагљивањем смисла), те манипулативном употребом и

инструментализацијом појма (попут, на пример, у скорашњој језичкој пракси, лексема *пројекат* и *прича*)¹. Појавили су се и одређени лексички спојеви са овом именицом, који су се, под утицајем страног (енглеског) језика, у потпуности лексикализовали, те у извесном степену терминологизовали: *визуелни идентитет* (дескриптивни речници српског језика не бележе ову лексикализовану форму, која примарно има термилошко значење у графичком дизајну).

1.1. Лексичко-семантичка анализа *идентитета* темељиће се на језичком материјалу забележеном у нашим релевантним једнојезичним дескриптивним речницима (*РСАНУ*, *РМС* и *РСЈ*), а когнитивно-језичка представа о овом појму на примерима прикупљеним из Електронског корпуса савременог српског језика (*ЕКССЈ*), по потреби допуњених примерима из поменутих речника.

2.0. У дескриптивним речницима српског језика лексема *идентитет* представљена је на следећи начин. То је именица мушког рода, латинског порекла, што је показано маркером *лат.* (*identitas*, према *idem*). Семантички је идентификована на следећи начин:² 1. *збир обележја који једну личност или предмет уопште издваја и разликује од других* и 2. *потпуна једнакост, подударност, истоветност*, а у математици се користи као термин да се означи *једначина која важи за све вредности опитних бројева што у њу улазе (обично означена знаком ≡)*. Значење наведено под тачком 2 је изворно и у хронолошком смислу примарно, али са синхроног становишта је мање уобичајено у односу на значење наведено под тачком 1, које се осамосталило и развило у основно (што је показано редоследом навођења у речнику)³. Међусобно су ова два значења удаљена у супротним правцима (обележја која једну личност или предмет уопште: *издвајају и разликују од других – по којима су потпуно једнаки, истоветни*), тј. показују одлике енантиосемичности⁴.

2.1. Деривација је слабо развијена, што је у саодносу са пореклом, творбеном структуром, семантиком, те статусом и местом ове именице у лексичком систему⁵. Развија се у два правца: 1) деривационо варирање, засновано на граматичком варирању полазне лексеме (*иденти-чан, идентично* прил.⁶, *идентичн-ост, идентн-*

¹ О семантичкој дисперзији лексеме *пројекат* в. нпр. Лазич-Коњик 2006: 253.

² Дефиниција се наводи према РСАНУ. У РМС и РСЈ готово да је на исти начин семантички идентификована.

³ У дескриптивним речницима је пракса да се као прво значење наводи најуобичајеније значење, оно значење на основу кога се нека лексема разуме када је употребљена изоловано (независно од контекста). Најуобичајеније значење се не мора увек поклапати са историјски првобитним значењем (о чему говори и Згуста 1991: 67–68). Да је значење наведено под 2 мање уобичајено, те мање фреквентно сведочи и број наведених потврда (свега 3, док се за прво наводи максималних 6 потврда).

⁴ О енантиосемији в. Шипка 2002.

⁵ Д. Горган-Премк (1997, СДР) показала је да процеси у деривацији прате и осликавају процесе у полисемији. А да би лексема могла да послужи за именовање новог појма (тј. да реализује секундарну номинацију), мора задовољити следеће услове: припадати уском делу општег лексичког фонда, мора бити или проста, неизведена реч, или дериват који у свом семантичком садржају има цео или готово цео семантички садржај речи која му је у творбеној основи и семантичка реализација, семема такве лексеме мора бити садржај њене основне семантичке реализације или реализације која је на путу да се, по својој самосталности, приближи основној или изједначи са основном (1997: 88).

⁶ Као дублетне форме и *иденти-чки, идентички* прил.

ост, не-идентичан, не-идентичност) и 2) složeno образовање од страних елемената *идентификација* (према лат. *identitas* и *facere*) и даљим граматичким варирањем: *идентифик-овати* (*se*), *идентификова-ње*⁷.

2.1.1. У првом случају, мотивационо је било значење *потпуна једнакост, подударност, истоветност*, које је индуковало развој једног секундарног значења — терминолошког, у математици, и неколико нових лексема — *идентичан, идентично прил., идентичност, идентност, неидентичан, неидентичност*, које су, видели смо, превасходно граматички деривати, јер ниједна лексема не излази изван семантике мотивне речи. Значење *збир обележја који једну личност или предмет уопште издваја и разликује од других* није било мотивационо нити у полисемији, нити у деривацији.

2.2.2. Значење сложенце *идентификација* представља збирно значење саставних делова, с тим да *идентитет*, као главна реч, уноси оба своја самостална значења, те у циљној лексеми добијамо (према РСАНУ): 1. *утврђивање истоветности, једнакости (између нечега)*; *поистовећивање, изједначавање* и 2. *утврђивање, препознавање нечијег идентитета*. Даљим граматичким варирањем настају одговарајући глагол⁸ и глаголска именица, у чијим семантичким садржајима се задржавају оба (врсти речи прилагођена) значења.

2.3. Судаћи према језичким (лексичко-семантичким) чињеницама и подацима које нуде наши релевантни дескриптивни речници, може се констатовати да је лексема *идентитет* страног порекла, да нема развијену полисемију (три значења, од тога два напоредна, самостална и једно терминолошко), нити деривацију (скромно семантичко-деривационо гнездо, засновано превасходно на граматичком варирању), да припада општем лексичком фонду, али не његовом уском (основном) делу и да се, сходно томе (и забележеним потврдама у речницима), не очекује велика прагматичка фреквентност. У актуелној језичкој пракси, међутим, нарочито њеним појединим сегментима, употреба овог појма је фреквентнија, него што се може претпоставити. Према полисемантичка структура не даје довољно материјала за концептуалну анализу самог појма, лексичко-семантичка спојивост лексеме *идентитет*, те њена контекстуална употреба, откривају многе концептуалне специфичности. Зато ће у другом делу рада пажња бити усмерена на испитивање концептуалне структуре значења лексеме и појма *идентитет* у српском језику (на примерима из савременог стандарда), са циљем да се (пре)испита употребно-стилска и семантичка вредност овог појма (лексеме) и укаже на неке његове семантичке специфичности у вези са говорницима српског језика.

3.0. Појмове концепт, концептуална структура и концептуализација прихватамо у значењу и смислу како су представљени и објашњени у главнијим когнитивно-

⁷ Као дублетне форме *идентифицирати се, идентифицирање*.

⁸ Глагол **идентификовати** **I. 1.** (некога, нешто, некога са неким или нечим) сматрати истим, истоветним (разна лица, међусобно различите ствари, појмове); изједначити, изједначавати, поистоветити, поистовећивати. **2.** (из)вршити идентификацију (нечега), утврдити, утврђивати постојање нечега на основу битних обележја, препозна(ва)ти нешто. **II. ~ се** сматрати себе једнаким (с неким, нечим), поистоветити се, поистовећивати се, изједначити се, изједначавати се.

лингвистичким истраживањима. *Концепту-ализација* је (према Langacker, 3–48, а наводимо према Кликовац 2000) „ментално искуство, које обухвата и утврђене и нове појмове, апстрактне замисли, чулне, емотивне и кинестетичке осећаје, као и човекову свест о физичком, социјалном и језичком контексту говорних догађаја“, тј. изједначава се самим значењем; а концепти, концептуалне структуре и концептуални системи део су процеса концептуализације. *Концепт* се, према *Речнику когнитивних термина* (*Краткий словарь когнитивных терминов*, наводимо према Ристић, 237), идентификује у смислу „јединице менталног лексикона, којом се оперише у процесу сазнања објективне и субјективне стварности, и која се на семантичком плану реализује у виду одређеног смисла“ и укључује „не само сазнање о објективним датостима, него и то како их човек поима, како размишља, шта претпоставља, уображава и какво искуство има о њима“. Анализом језичке употребе лексеме *идентитет* у различитим исказима говорника српског језика покушаћемо да откријемо неке од ових концептуалних информација, те да употпунимо семантичку и појмовну слику идентитета у српском језику на тај начин што ћемо на крају истраживања покушати да семантичку структуру лексеме *идентитет* представимо као концептуалну, тј. да кроз анализу значења и, нарочито, кроз анализу контекстуалне употребе (лексичко-семантичке и синтагматске спојивости лексеме *идентитет*) покажемо неке њене значајније концептуалне елементе.

4.0. Лексема *идентитет* припада класи апстрактних именица и, као таква, садржајни потенцијал одређује у лексичким спојевима пројектовањем своје нематеријалне на конкретну, материјалну реалност. То најбоље потврђују примери глаголских метафора из ЕКССЈ:⁹ *вратити некоме идентитет* (уп. вратити некоме књигу), *градити сопствени идентитет* (уп. градити кућу, хотел, зграду и сл.), *изгубити визуелни идентитет* (уп. изгубити кишобран, пасош) или *дати некоме нови идентитет* (уп. дати некоме чоколаду).

4.1. Анализу ћемо започети од онога што се у свести просечног говорника српског језика најчешће подразумева под *идентитетом*, а како семантичка идентификација лексеме *идентитет* у речницима показује, то је значење тзв. *личног идентитета*, јединствене скупине обележја којима се идентификује (представља) једна особа: име, презиме, име оца или мајке, тачан датум и место рођења, пребивалиште, матични (лични) број, отисак прста, регистарски број личне карте или пасоша и сл. Речници не пружају информације о томе, али анализа исказа из ЕКССЈ са овом лексемом јасно на то указује. Идентитет се, дакле, стиче рођењем, као неотуђиви део личности, који је формализован од стране друштва у којем јединка постоји (ову врсту личног идентитета назваћемо спољашњим идентитетом). Зато се идентитет може *сазнати*, *утврдити*, *открити* (или *скрити*), *проверити*, *контролисати*, па и *променити*, *заменити*, *узети нови* или *жртвовати*. Може бити *прави* или *лажни*, може бити *тајни*, што значи да се може и злоупотребљавати, да може бити *угрожен*, *нападнут*, па га је потребно *бранити* или *доказивати*.

4.2. С друге стране, лични идентитет залази у сферу унутрашњег, духовног бића, које чини особу јединственом, непоновљивом, препознатљивом, другачијом од осталих (можемо га назвати унутрашњим идентитетом). То потврђују примери: *открити свој*

⁹ У ЕКССЈ регистровано је преко 1500 примера са лексемом *идентитет*.

скривени идентитет, приватни идентитет, изграђивати (стварати) идентитет, разумети и поштовати (туђ) идентитет, стећи идентитет.

4.3. Даље се идентитет са личног плана преноси најпре на ужу, па ширу заједницу (племенски, национални, етнички, државни, српски, југословенски, словенски, балкански, верски, религијски, европски) и на све сегменте људског живота и деловања (културни, политички, језички, социјални, сексуални, страначки, позоришни), а регуларно би било и научни, спортски, економски и др.

5.0. Занимљиво је размотрити појам *националног идентитета*. Национални идентитет се на изврстан начин супротставља појму личног идентитета (према критеријуму *ја – ми, појединац – заједница*), али се, у својој суштини, гради по узору на њега: има свој спољашњи део (транспарентна обележја једне нације јесу: застава, химна, монета, пасош, престоница, заклетва, народна ношња, фолклор, границе и др.) и унутрашњи (скривени) део (нпр. обичаји, државни празници, народни јунаци и јунакиње, бајке, облици етикеције, архитектонски стилови, народна радиност, форма урбанистичког уређења, правне процедуре, образовни систем, војни кодекси и др.). Попут личног идентитета, доживљава се као нешто важно и значајно, па се може и мора *дефинисати, чувати, одржавати, неговати, штитити, борити се за (њега)*, јер се у супротном може *изгубити* или га (неко/неки) могу *оспорити*. Појам *националног идентитета* често се доводи у везу са *национализмом*, премда се ова два појма не могу изједначити. Концепт (националног) идентитета заправо укључује елементе концепта национализма и обрнуто, али се они не подударују. А. Смит сматра да је национализам „идеолошки покрет за постизање и одржавање аутономије, јединства и идентитета нације“ (Петровић, Митровић 2008: 78).

6.0. Истраживање је показало да се у српској језичкој слици стварности идентитет поларизује на *свој (наш) – туђ (њихов)* и сходно томе, маркира и позитивно и негативно. Позитивна маркираност произлази из његове важности и значаја за човека, па се, у складу са тим, схвата као нешто драгоцено, што је потребно чувати, неговати, бранити. Вредност (драгоценост) идентитета огледа се и у томе да се идентитет може фалсификовати (лажни идентитет) и сакрити (тајни идентитет). С друге стране, изражена позитивна обележеност идентитета у човековој свести и животу утицала је на негативан однос *других (туђих)* према *нашем* идентитету, који настоје да га угрозе, наруше, одузму, али и ми сами можемо довести до његовог нарушавања, пољуљивања и сл. Честа употреба ове лексеме (и појма) у последње време доводи до њеног семантичког богаћења и ширења (што показује број различитих интересних сфера на које се идентитет односи, као и синтагма у којима се јавља, а што још увек није ушло у речнике српског језика), али, услед различитих видова манипулације, и до семантичког искривљивања и све чешће до обесмишљавања самог појма и деплеције (семантичке истрошености).

6.1. На крају, представимо неке (значајније) елементе концептулане структуре *идентитета* у српском језику, до којих смо дошли претходним истраживањем и анализом:

- идентитет је драгоценост (вредност, благо) (чувати идентитет, штитити идентитет, жртвовати идентитет, бранити идентитет);
- идентитет је предмет поседовања (имати идентитет, одузети идентитет, добити идентитет, стећи идентитет, изгубити идентитет);

- идентитет је непознаница, тајна (утврђивати идентитет, доказивати идентитет, откривати идентитет, сазнавати идентитет, сакрити идентитет);
- идентитет је променљива категорија (променити идентитет, заменити идентитет, узети нови идентитет);
- идентитет је објекат (изградити идентитет, стварати идентитет);
- идентитет је живо биће (неговати идентитет, водити рачуна о идентитету).

Литература:

- Гортан-Премк 1997: Гортан-Премк, Д. Полисемија и организација лексичког система у српском језику. Београд: Институт за српски језик САНУ.
- ЕКССЈ: Електронски корпус савременог српског језика, www.korpus.matf.bg.ac.yu
- Згуста 1991: Zgusta, L., Priručnik leksikografije. Sarajevo: Svjetlost.
- Кликовац 2000: Кликовац, Д., Семантика предлога. Београд: Филолошки факултет.
- Краткий словарь когнитивных терминов, Под общей редакцией Е. С. Кубряковой, Москва, 1996.
- Лазич-Коњик 2006: Структура, функција и лексикографска обрада перифрастичних предиката (на примерима из дневне штампе). Зборник Матице српске за филологију и лингвистику XLIX/1, Нови Сад, 220–304.
- Langacker, R. An overview of cognitive grammar. In: Topics in Cognitive Linguistics, Rudzka-Ostyn, B. (ed.), Amsterdam: Benjamins, 3–48.
- Ристић 2003: Ристић, С. Национална етика и култура у концептима неких речи српског језика. Зборник Матице српске за славистику 63, 237–253.
- РСМ: Речник српскохрватског књижевног и народног језика, књ. I-IV. Нови Сад (I-III и Загреб), Матица српска (I-III и Матица хрватска), 1967-1978.
- РСАНУ: Речник српскохрватског књижевног и народног језика, књ. I-XVII, Београд, Српска академија наука и уметности–Институт за српск(охрватск)и језик, 1959-2006.
- РСЈ: Речник српског језика. Нови Сад: Матица српска, 2007.
- Шипка 2002: Шипка, М., Енантисемија у српском језику. У: Дескриптивна лексикографија стандардног језика и њене теоријске основе, Нови Сад – Београд: Матица српска, Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик САНУ, 149–163.
- Петровић, Митровић 2008: Петровић, С., Митровић, М., Социологија. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- СДР: Семантичко-деривациони речник, св. 1 и 2. Нови Сад: Филозофски факултет, 2003, 2006.
- Српски језик на крају века 1996: Српски језик на крају века, ред. М. Радовановић. Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник.

Идентитет в языке

Резюме: На основании существенных толковых словрей сербского языка в настоящей работе представлены лексическо-семантические характеристики лексемы идентитет, а также на основании примеров с той же лексемой, взятых из Электронного корпуса сербского языка, концептуальное понятие идентитета в сербском языке. Показалось что в настоящем времени актуально только значение „збир обележја који једну личност или предмет уопште издваја и разликује од других“ (сумма характеристик, отличающая данное лицо или объект от других), нет исходно (в диахронии), но в синхронии самое употребляемое и поэтому в словарных статей представлено как первое. Анализ с точки зрения деривационных особенностей позволил сделать вывод что деривация практически не существует. Данное (актуальное) значение немотивирующее для новых значений. Это находится в соответствии со происхождением, словообразовательной структурой, семантикой и местом лексемы в лексической системы, но не и с использованием в речи. Будучи лексема идентитет не полисемична (в словарях), концептуальный анализ проведен на основе ее лексическо-семантической и синтагматической сочитаемости. Показалось что в сербской языковой картине мира концептуальное понятие идентитета осуществляется как поляризация свой (наш) – чужой (их) и соответственно маркируется и положительно и отрицательно. В конце работы представлены наиболее важные элементы этого концепта.